

TIDEVARVET

Nr 5. 29 jan.

Nr 5. 5 ärg. 1927

Tidevarvet N: 5

"Samhällets främst", ledande artikel.

Doktor Ada Nilsson tager upp frågan Vaccination — tvång eller icke.

Peer Gynt uppföres för närvarande på operan med skådespelarkrafter från Dramatiska teatern. En översikt av dramat ges av Honorine Hermelin.

Behovet av Sol, luft, vatten och idrott har b. handlats på riksmötet för Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk Kultur. Frågan i vad för Stockholms stadsfullmäktige, blev brännande.

Diskussionerna om Ungdom, n. operan, där hovkapellet utför Griegs musik, spelar Anders de Wahl beundransvärt Peer Gynts jätteroll och Hilda Borgström dessluta om Ase. Solveigs roll delades av en dramatisk skådespelerska och en sångerska utanför scenen.

Veckans novell: Två liv.

Det nya hemmet i Norrköping hör även till tidens glädjande "rörelser".

Vad som intresserar oss Ur motionens floden.

En del av upplagan åtföljes av en giroblankett.

Damavdelning för nybörjare och för dem som ej önska redskaprörelser.

Om tillräckligt antal anmälda sig kommer S. A. G. A. att anordna en avdelning för damer tisdagar, torsdagar och lördagar kl. 9 f. m. i K. F. U. M:s gymnastiska. Första övningen den 1 februari. Instruktor: Fröken Elsa Wern. Pris kr. 5 pr månad. Varm dusch.

Anmälan göres till instruktören vid lektonens början.

Lappcentralen

som ger arbete åt döva kvinnor emottager Limesons även skjerfärgning, lappar och stoppar underkläder och strumpor.

ATELIER, Kungsholmsgatan 30.

Inlämningsställe Sv. föreningen för dövas väl, Sömlängdgatan 30. 10-12 fm.

Hostolbröstkaramell

finnes överallt

Sockerlageri-Aktiefabrik, Stockholm

Peer Gynt på scenen.

Ilseus Peer Gynt är skriven 1867. Den betecknar — tillsammans med Brand, som fullbordades året förut — det suveräna genombrottet av ett geni, som vågade och kunde vad som behövt.

Peer Gynt sätter knappast "problem under debatt", liksom så många andra av Ilseus dramer. De flesta av dessa problem ha lösts med tiden. Men Peer Gynt söker sig in till grunden för samhällets och människohjertats problem. Det ger knappast rum för debatt — tvingar istället in till självprövning, till uppgörelse i ensamhet.

Därför kan man fråga, om Peer Gynt egentligen passar att spelas på scenen.

Våra båda kungl. teatrar ha slagit sig ihop för att visa att det går. På operan, där hovkapellet utför Griegs musik, spelar Anders de Wahl beundransvärt Peer Gynts jätteroll och Hilda Borgström dessluta om Ase. Solveigs roll delades av en dramatisk skådespelerska och en sångerska utanför scenen.

Dekorationerna, ofta verkligt sköna, ha utförts av norrmannen Oliver Neerland. Scenväxlingarna ske med beundransvärt snabbhet och vålla knappast avbrott i spelet.

Ja, nog ha våra kungl. teatrar visat att det går att spela stort drama på detta sätt! Det är en mäktigt och märkligt afton man upplever, och man tröttnar inte under de 4 1/2 timmar, som skådespelet varar, trots många strykningar.

Dock är det nog så, att i de väsentliga, avgörande scenerna måste ett uppförande låna mera liv från publikens föregående kunskap i dramat än tvärtom. Men sagospelet i de norska fjällen, liksom de fantastiskt symboliska Afrika-scenerna fick nytt ljus av scenframställningen.

Desamma gäller om Ase döds. Det rörande och immeriga; den sista genomlysningen hos Peer Gynt av äkthet och kärlek innan han försvinner i streber-väsendets öken; fantiseran-

Minnen a.

När jag är ensam, stråla minnens eldskrift, som aldrig kan plånas av. Aldrig blekna de, aldrig slökna de. Tack, o öde, för allt du gav!

Ar förbranna och somrar faldnade varelse spårblott med tidens ström. Minnen, heliga, ännu bär jag er stolt genom åren i tuka och dröm.

Går jag i vimmel bland andra vandrare,

fannar mig ensamhet, djup och stum — alltid bär jag er, stolta, strålande, djupast, djupast i hjärtats rum!

Kerstin He d.

dets förvandling i äkthet — allt detta fick ljus och verklighet och gjorde scenen till en skapelset utan smak av skådespeleri.

Man saknade de — troligtvis med nödvändighet — strukna partier i de sista uppgörelse-scenerna. Och man saknade Solveig. Kanske är hon ytterst något för scenen oupplägligt, denna människa som bara är. Som säger så litet, men av vilken man begär att verkligheten bajom all världens ve och villa skall framstråla. Som utan vidare kan säga om "fräslingsnöje" mysterium: "O, den gåtan är lätt!"

Det ligger många dramer gömda i Peer Gynt. Där finns komik och tragik, realism och vildaste fantasi, nya namn och eviga verkigheter.

Det är den norske bondpojken, gapspannan, som skrävlar och leker och slås, men ingenting gör och ingenting blir. Men som går till sjöns och vinner all världens härlighet. Bli den rike Sir Peter Gynt, utan själ och utan hjärta. Till sist lider han skeppsbrott vid Norges kust och dör bruten och eländig.

Det är dramet om Peer Gynt och "den store Bøgen". Bøgen är dårsigheten, slöheten, som kommer oss att fantisera om död men fly verkligheten. Bøgen har ett enda råd i för varje svärighet: gå utomkring. Bøgen har varit Peer Gynts vän i alla år. Men det är efter nappataget med allt Dovregulnings trolltyg, då han slitit sig lös för att inte bli märkt till troll för livet, som han möter Bøgen i töcken — talande och svarande och namngiven. Peer

Drömmaren.

"Varför äro dina blickar så fördrömda,
varför hör du knappast på mig en gång,
varför ser du likom bortom och förbi mig,

'varför ler du ät ett något jag ej vet?'"

"Mina ögon endast törsta efter syner,
mino öron efter toner och sång,
därför ser jag likom bortom och förbi dig,
därför ler jag ät ett något du ej vet."

"Varför låter du ej häugringarna slökna,
varför finner du ej ro liksom vi,
varför går du mot ett fjärran tomt intet,
varför är du ej som andra, säg!"

"Jag är en av de av drömmarnas fördrömda,
som blott synerna och sängen gör fri,
därför ser jag vad för dig är ett tomt intet,
därför leder mot ett fjärran min öga."

Eva Arads.

Gynt vill slås — Bøgen viker undan men är runt omkring honom, "vänlig", "vinner allting med lämp", och släpper honom aldrig.

Det är dramet om Peer Gynt, som vill vara sig själv. Det lösenordet har han fått av Dovregulnen, som sätter upp det mot trolldens valspråk: Troll, var dig själv nog. Peer Gynt känner igen att detta att vara sig själv är vad han alltid sökt och gjort. Därmed skall han och fortsätta! Och han fortsätter, tills han hamnar som Kejsare för alla dem som är sig själv nog. Det är i därhuset i Kairo. Den lärde kändaren Begriffenfeldt — ypperligt speland av Gabriel Alw — värder sina utsökta exemplar av självdets därar: ren-språk-vummen, kejsaren, profeten, penskaffat; — "Ingen har gräs för den andres veer; ingen har snid för den andres ideer. — O selv, det er vi i tanken og tonen, o selv til springbrøtets yderste rand — og følgesk, skal der en kejser på tronen, er det klart, at De er den rette mand," förklarar Begriffenfeldt för honom.

Dramat om Peer Gynt, som vill vara sig själv men blott lyckas vara sig själv nog — det räcker fram till mötet med knappstopparna, sin i sin blanka stöpeplast skall smälta om hans själ "som misslyckat gods".

När Peer Gynt skådat hela den förskräckande intigheten i sitt liv, kommer han fram till frågan: vad är det i grunden "att vara sig själv". Knappstopparna svarar: att vara sig själv är att döda sig själv eller — att bli fullskrivnen "med Mästerns mening"; — Peer Gynt: men den, som aldrig fick veta vad Mäster menat med honom. — Knappstopparna: Det skall han ana.

Slutligen är det ett drama om Peer Gynt och Solveig. Om den Peer Gynt, som kunde se tvärsigenom bättre än någon annan.

(Forts. å sid. 6.)

Allt det sköna.

Allt det sköna som framspringer ur Ditt väsens rika skakter, allt det goda, Du mig giver, — om och stundom omedvetet — lönlig värdeakt förbiver i mitt inres djupsta gömma. Bli till källsprång mitt i vintern och till ljus i mörks natten.

Ingen makt i hela världen kan den skatten från mig taga. Ingen se ej heller ana eller mot min vilja nå den. Oförstörbart såsom livet är den min i alla öden. Min i livet, min i döden. Min och Din i evighet.

Sara Bohlin.

Varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

Äro Edra inkomster för stora?

Rörelser.

En stor ungdomsorganisation hade anordnat en diskussion, för att man tillsammans skulle försöka finna någon styvig att motarbeta farorna av det moderna nöjeslivet och ge det en sund riktning. Diskussionen inleddes av fyra personer, som man skulle kunna kalla ledare. De voro vidlyriga och talade inte om, att olika förhållanden i den enda riddningen. Men härpå möttes många andra goda anvisningar på hjälp mot förödande nöjesliv. Där pedades på hemmens, skolans och kyrkans ansvar, på pressens betydelse, på vikten av biografcenur och kontroll vid danslokalerna. Där framhölls idrottens ofantliga uppgift att dra ungdomen från midnattsvärldens nöjen och skinka den kroppens och sinnets hälsa, som motstår frestelserna.

Diskussionen blev inte särskilt lång, men ordföranden hann inte avsluta den, förrän ungdomarna störtade på skallen för att skryda sig till dansen, som dörrer för en annan sal under diskussionens slut.

Där såg man! Den fullkomligaste maktföret gentemot denna allt bevingande längtan att få dansa! Vart kommer man med en sådan ungdom?

Det är underligt med dans. Ibland känns det, som om ingenting i världen vore så nödvändigt som att få dansa. Det värt är, att ingenting kan ersätta dansen. Stora hjälper inte, trots allt. Tvärtom känner man sig ofta efter en uppvändande skid eller skridskoåfärd, efter en ritt eller simtur alldeles särskilt upplag för att dansa. Inga lekar eller underhållningar kunna duga i dansens ställe, om det är just den man vill ha. Allt sådant kan vara roligt vid sidan av dansen men omöjligt genom ersättning. Och den kändan i fötterna och häla kroppen, som den verkliga, utmärkte dansmusiken framkallar, lönar det sig inte att försöka stå emot. Det är svårt att bli förbjuden att dansa.

Men man kan ta hand om dansen. Det skall förstås gå att finna en form för gemensamarbete, och så när det gäller den. Man kan ta den som ett gott nöje, utan att låta sig nöja med vad som behövt. Det är inte roligt, när det går för otrevligt till eller dansas för fullt. Dansen skall inte behöva utlämnas till yllighet, till omlämpliga former och otrevliga lokaler. Det är för stor skada på den.

Det händer ibland att det uppstår en rörelse för något visst mål. Det kan vara en ensam människa, som först sätter krafter i gång, eller några stycken, som ta sig en sak före. Men det sluter med, att i en större eller mindre grupp människor har skapats en gemensam längtan och tanke, bäres fram en gemensam strävan efter samma sak. En rörelse uppstår ofta, utan att man vet varifrån den får sin kraft. Några barn, som leka i en sandbög, gripas av en gemensam lust att göra något vackert och oöverträffat av sandbögen. De långa sedan dit och veta tillsammans vad de skola göra. Det är samma sak vare sig det gäller stora eller små uppgifter. Där den kollektiva själen finns i arbetet eller förtärg av vad slag det vara må, här den med sin styrka skatta till fullbordan. En rörelse bland ungdomen själv för att akta sina nöjen och hålla dem så högt, att de innerst inne kunna gilla dem — det är vad man får sätta sin lit till. På många håll har den redan börjat. I ungdomsföreningar, diskussioner om nöjesliv, lekarnas och sammankomster — överallt skymta rörelser för att nå det goda målet av ett gott nöjesliv. Vårken glädje och styrka som gemensam i sådana framväxande kollektiva själar sådana på, som trätt in i en annan rörelsens ringar, det vet var och en, som upplevat gott kamratskap vare sig i arbete eller nöjen. Den när mycket längre in tvång och förbud.

Abu Cassim

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Redaktion: 1, 2 tr., Stockholm.

SEKREJÄR:
Elin Wägner.
Motugn: sid kl. 10—11.
Telefon Norr 4042.

EXPEDITION:
Telefon Norr 2624.
Konstfärd kl. 10—12 i. m., 1—4 e. m.

ENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:50,
kvartal kr. 2:—, Lönsumma 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 20 öre
per millimeter
Textads eller särskilt be-
gär plats 2 öre

Rylander & Olssons Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå

för föräldrar
Slussplan 10
toreddagar 9.30—10.30 f. m.

Mathilda Stael von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 444 19.

Familjerätt. Hyresrätten. Testa-
menten. Bouppteckningen. Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.
Lilla Vating 14, Tel. 75 296, Norr 283 36,
STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvskär,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag.
Även skriftliga förklaringar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsgatan 8—10, Stockholm.
Tel. 147 99, N. 101 50.

Doktor Inez Laurell

Sibyllégatan 9 - Södm. Tel. 741 71.
Homeopatisk behandling.
Tid för mottagning beställas per
telefon, helst 9.30—10 f. m.

Doktor Frånhus

Här- & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar,
Karlarvåg, Åk Stockholm.
Mottagning enl. överenskommelse per tel.
707 18, kl. 10.30—12.

ASTRAS Barnpuder

Antiseptiskt ströpulver mot
kudblåhet och smärder hos
spädbarn. Behandlar och märk-
ställande vid ligstör, skavvel
och dylikt.

Burk med ströök
KRONOR 1:—
Förärliga å apotek och tekniska affärer

Medicinsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling

Isortt av värder, bruna fläckar, liktor-
n med violetta strålar. Gen hävstå-
bort med elektrolytbehandling. Mani-
care, Pedicure för damer och herrar.

HILDA JONSON

Gåtgatan 18. Tel. S. 332 90 Stockholm.

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå

ansvarar sjuksköterskor och barnsköter-
skor. Vallhallvägen 15, H, Stockholm.
Tel. 861 81. N. 241 13

Vita Korsets

Sjuk- o. Operationsavdeln.
Nuskebergsgatan 11 (f. d. Florag. 22).
Tel.: Föret. N. 12 50, Adv. 97 50.

Ökl. Ej ändrade telekommuner.
Se katalogen.

”Samhället främst”.

Sådan är den paroll, som försva-
rar liberaler och frisinnades samgå-
ende med högern vid de snart före-
stående stadsfullmäktigevalen i Stock-
holm. Den borgerliga samlingen skall
här föra sina mest lysande triumfer,
när liberaler och frisinnade med var
sin excellens i spetsen just i kraft
av — så säger D. N. — sin liberala
åskådning taga genom huvudstadens
gränar från till det samhällsberövande
högkvarteret för att där avlägga tro
och lovhetsed.

D. N:s förklaring över denna be-
synnerliga tillrägelse är icke denna
besmyrning. Den är följande: Sak-
ligheten skall ersätta partipolitiken.
Men det är endast ett parti, som är
förfäst till, för samhället skadlig,
det socialdemokratiska. Det är
endast från detta fall fara botar, end-
ast där som klassintresset genom-
bryter samhällsintresset. Det är det
enda parti, där risk föreligger, att
partiet diktarar åsikten, icke den inre
övertygelsen. Den borgerliga sam-
lingen är blott den naturliga saken i
världen, en akt av ren självbevarelse.
Om man hoppas, att kandidatnomin-
eringen skall visa med vilket allvar
man sätter samhället främst. Så
längd D. N. —

Frisinnade och liberaler ska ha ge-
mensam underbevakning, och kanske
snart den inre övertygelsen, som ser
över partigränserna, kommer att
åvägabringa en återförening mellan
de bägge partierna, detta likaledes
”av ren självbevarelse”. Nästa steg
blir ett borgertilligt Socialde-
mokratiska ha fört tillsammans med
de 6 kommunisterna kunnat eröv-
ra denna majoritet och genom en-
ighet diktera beslutet. Därmed är man
inne på den rena klasskampens väg.
Det är mycket genomsnittligt, och när
man t. o. m. från liberalt eller frisinnat
håll kallar detta ”en akt av ren själv-
bevarelse”, så kan det inte uttala-
s tydligare. Men det hade varit
rikigare att säga rent ut, att man
änner ta värvning i klasskampens
tjänst, i stället för att skydda sig un-
der samhällets täckmantel. Och var-
för förebär socialdemokraterna, det
man själv anser sig ha rätt till! Vi
ha förut, när det gällde landstingsva-
n, beträffande borgerlig samling
anför, att den inte var att betrakta
sinn utslutande valteknisk hand-
ling, att det högern, såsom det stör-
sta partiet, skulle komma att dra vin-
sten. Vi ska inte upprepa detta, vi
först nu, att sådana skal ej inverka.
Höger eller frisinnade, det är lika
kärt — så frisinnad har man blivit.

Vid föra årets riksdag begagnade
sig riksdagens ledamöter såsom äldre
tillförelse av sina motionsrätt. Icke
mindre än 504 motioner inlämnades. I
år har det naturligtvis heller inte fattats
ämnen och enskilt om motioner-
na om, men när tiden för avgivande
av motioner till de ständiga utskot-
ten nu utlopar, har det dock visat sig
att motionsflödet avtagit en smula.
Årets motioner ögo nämligen till an-
talet 432.

Var och en riksdagsledamot har sitt
större eller mindre skötebarn att värna,
och motionsflödet kommer i sig
som vanligt de mest oikarigt ting.
Riksstämman blandas sig med orts-
och stadsintressen.

Byrdsfullmäktige välla strid.
Regeringens förslag, att byrdsfull-
mäktige till statsjämsstämman under
närsta budgerår skola utgå efter in-
dex-talet 168 samt byrdsfullmäktige
inarbetade i lönen, har på sina håll
väckt opposition. En hel rad av mo-
tioner i detta ämne har framkommit,
bl. a. från högerhåll, att gällande
grunder skola bibehållas.

Vidare har de del andra motioner
framlagts med begäran om ändring
av vissa statsjämsstämman löneställ-
ning. Så t. ex. yrkas dels på en till-
fällig löneförhöjning för folkskollä-
rare under avvakten på en full-
ständig löneöregning, och dels — av
fröken Berit Welin (h) med instäm-
mande av fröken Kerstin Hesselgren
— för vissa av postens tjän-
stemän. Fröken Hesselgren har lika-
ledes motionerat om en flyttning
av registratörstjänsterna till B:17 i
stället för till B:15, till regeringen
förelagt.

Ytterligare en motion i likartat
syfte föreligger av samma motionär,
nämligen att kvinna, som sköter för-
sta tillsyningsmans befattning vid
manlig avdelning på hospital, skall
vara berättigad till samma lön som en

Blott ej med socialdemokraterna, ty
de kunna vinna vara med om att dela
kapital och egendom.
Så skall då huvudstadens gå fram
till val i klasskampens tecken! Den
borgerliga samlingens målsnål ha så
beslutat. Och alla ”goda, rättänkande,
för samhället ömmande, foster-
landsälskande” kvinnor ska följa
den. Och de ska säkert lönas för
sin trohet genom att få sina namn
tryckta på valsedlarna, ehuru på
ovalbara platser. — En sak hade
man likväl rätt att förorda. Att be-
nämningen ”frisinnad” avlades, liberalis-
mens betydelse får ej försvanskas.
”Samhället främst” låter visserligen
bra, men det är inte så vackert, när
därmed menas en stridsridning till
att ställa klass mot klass i kamp för
penningen. Den kampen kämpas av
de enskilda. Men skall den nu upptas
i samhällets namn och utgöra lö-
senorden för dess betrodda, då är
samhällsarbetet dött.

Frågan är blott, vilket utslag den
allmänna opinionen kommer att fäl-
la. Skall den godkänna denna form
av ”samhället främst” såsom varande
ett uttryck för tiden, eller kan det
förordade en fanfletk från det bor-
gerliga banerret?

Fru Emma Holmin
Manicure, Fotbehandling, Frostskä-
derbehandling, Hygienisk ansikts-
behandling med Massage, Electrici-
tet, Violetta strålar och Vibrator.
Cremer m. m. till väsa.
Lättmakaregatan 8. Tel. Norr 231 82.

ALMA AXELSSONS Förlossningshem,

Linnégatan 19, mottager inackord även för
längre tid. Tryggt o. egen Välsök.
Tel. 778 54.

Promenadkor och Fångor samt finare
inneskodon av bredare och smalare typer
med låga klackar. Här best. utan klackar,
utarbetade av Sv. Kevr. Föhr. för Fys.
Kultur och tillverkade v. Estörs Sko-
fabriks Akt.-Bol. Finns och kan beställas i
Anna Ahnströms

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

MANUFAKTUR O. KORTYRÅFFÄR
Gåtgatan 95 - Stockholm - Tel. Sö. 311 84

Ur motionsfloden.

manlig innehavare av denna befat-
ning.

Nu gäller det.

Vad man alltsedan föra årets
riksdag fruktat, har nu inträffat. Hrr.
Ohman (s) och Lindberg (s) i
andra kamraren ha återkommit
med sina motioner med begäran
om begränsning för gif-
ta kvinnor att inne-
få statsjämsstämman och all-
mänt uppdrag för ett bättre
tillgodoseende av ogifta kvinnors
och mäns möjligheter att erhålla arbets-
utkomst. — Lågg märke till den för-
sättliga formuleringen!

Ingen sprit före 25 år.
Den viktigaste motionen i nykter-
hetsfrågan framrad av flera social-
demokratiska och frisinnade ledamö-
ter, går ut på en sådan ändring av nu
gällande bestämmelser, att rudycker
icke må kunna utminteras till
den, som icke fyllt 25 år. Den för-
slagna åldersgränsen är för övrigt
densamma som Svenska Läkaresäll-
skaps kommittéer redan 1912
framlade förslag om.

Vår hälsa och vår sjukvård.
På den sociala sjukvårdsrådgifnings-
kommittéens och därmed sammanhän-
gande områden ha flera märkliga och delvis
mycket radikala förslag väckts.

Skatteutgången för sjukvården är
alltför tung och ojämn, anse hr
Kvarnzelius (f) och Eriksson (s)
och yrka i anledning därav i en motion på
att staten om möjligt skall lämna bidrag till
även andra allmänna sjukvårdsanstalter
än de som avsetts för sinnessjuka, tuber-
kulos- eller epidemisjukvården.

Fröken Welin (h) har i andra
kamraren väckt en motion om att
särskilda specialkurser skola ordnas
i ekonomisk och administrativ
förvaltning för de läkare, som skola
såsom överläkare och chefer handha-
va icke bara sjukvården utan även
den ekonomiska förvaltningen vid
större sjukhus och anstalter. Man
kan nämligen icke förutsätta, att en
läkare kan må vara sådär, så skyldig
och kompetent för dessa stora upp-
gifter.

I samband med dessa motioner
kunna även omnämnas en motion av
hrr. Nothin (s), Sandler (s) och
Engberg (s) om ändring av preven-
tivilagen i enlighet med ett under
den förra regeringen utarbetat förslag.
Detta förslag avser, att en allvarig
och även till formen oantastlig fram-
ställning i dessa ämnen icke skall
drällas av ansvar. Motionärerna
motivera sin framställning med, att
man har anledning förmoda, att den
nu sittande regeringen icke kommer
att framlägga förslag till den ifråga-
varande lagändringen.

Här över en motion av kommu-
nistiska partiets riksdagsgrupp, i vil-
ken hemställs, att riksdagen måtte
i skrivelse till regeringen hemställa,
att regeringen måtte skyndsamt låta
verkställas utredning om, under vilka
vilkor företagande av abort må vara
tillåtet samt ett förslag till sådan lag-
stiftning och sådana ändringar av
strafflagen må föreläggas riksdagen.

Faderskapsbevisning genom blod-
prov.
I flera länder har blodundersökning-
en som bevismedel för fastställande
av faderskap godkänns av domstolar-

na. (Se bl. a. Tidevarvet nr 2:12 1926).

Härvid har ända till visserligen svensk
domstol, att blodundersökning tiller-
kännes iakttag beviskraft, men par-
terna ha ingen skyldighet att under-
kastat sig en dylik undersökning och
kanna därför efter eget gottfinnande
vägra. I syfte att få till stånd en
ändring i detta förhållande har hr
Wennerström (s) väckt en motion om
att en utredning må vidtagas och
förslag framläggas glände ut på att
faderskapsbevisning genom blodun-
dersökning skall erhålla en mera be-
stämd ställning i rättskipningens
tjänst.

Idrotten.
Idrotten har upptäckt flera förslag-
ställare. En motionär begär ett
anslag på 5 000 kr. för understöjan-
de av friluftsläger för skolorn och en
annan föreslår, att anslaget till gym-
nastikinspektörerna skall ersättas med
ett anslag på 40 000 kr. till 7 konsul-
enter för undervisning i gymnastik
med lek och idrott.

Tredje motionär går i mycket
reaktionär riktning. Denne se-
nare är hr Anderson i Linkö-
ping (h), som föreslår en utredning
om idrottslig och förberedande
militärutbildning vid läroanstalter och
skolor. Med andra ord uttryckt, ett
återinförande i skolorna av skjut- och
vapenövningar.

Försvaret.
Försvaret inlar som vanligt en stor
plats i motionsfloden med yrkanden
om bibehållanden av regementen,
uppbygg med regementsindragningar,
omorganisation m. m. Dessutom en
motion om avrustning av hr Lind-
hagen.

Vår nöjen m. m.
Vår nöjen äro i år ett outryckt
motionsämne: nöjeskatten förkalls
obligatorisk, och en tredjedel av skat-
ten skal avsättas till en fond ”för
att främja kultur och bildning hos
folket”. Operan bör omorganiseras,
emellan den är för dyr sådan som den
nu är, och landsortsteatrar bör få
starkare stöd av staten än hittills.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

Till en hel del av de motioner, som
i denna artikel endast omnämnts i
förbigående men som äro av stort
allmänt intresse jämte andra möj-
ligheter, som icke ens nämnts, kommer
Tidevarvet att i sinom tid återkomma.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

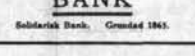
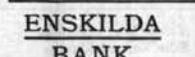
Resekreditiv

Soliditets Bank. Grundad 1845.

Fl. Dr. Malma Sahlbom

Laboratorium
för
Precisionsanalyser

Radioaktivtämning av mineral,
kalkvatten m. m.
Eriksgatan 13 - STOCKHOLM.
Tel. 3372.

Så tidiga skall denna typen i skön.

AKTIEBOLAGET KOL OCH KOKS

ANTRACIT
HUSHÅLLSKOL
KOKS, samt
BRUNKOLS-BRIKETTER

Telefoner: "KOL och KOKS"

Ungdom, nöjen och danspalats.

För någon tid sedan framställdes i Socialdemokraten ett förslag, som gick ut på, att det i Stockholm borde upprättas ett ungdomens hus med utrymme både för dans, samkväm och studier. Att de föreslagna lokalerna sedan betecknats med namnet kommunalt danspalats är missvisande, men inte det viktigaste. Vad man däremot måste sanna inför är, att detta förslag och den diskussion, som följt, är dagens försök att lösa den allvariga, ständigt brännande frågan om ungdomen och dess nöjen, om de risker och frestelser, som det är svårt att finna någon väg ifrån, så som nöjeslivet för närvarande är utformad.

I diskussionen över förslaget ha flera synpunkter kommit fram, som äro värda att betänka. Ungdomen vill roa sig och ingen kan förstå den det, säger lärinnan från Anna Lundgren, som kommit upp med förslaget om ungdomens hus. Men vart skall den ta vägen? Det ofta otillräckliga utrymmet i hemmen gör att ungdomen inte kan finna den trevna hemma, som skulle kunna ersätta nöjeslivet utomhus och inte heller kan den samlas till dans hemma. Från barndomen äro de unga vana att gå ut på gatan och leka. Danslokalerna bli eftertröskta tillflyktsorter redan vid tidig ålder. Särskilt gäller detta flickorna, som inte så helt gå upp i sporten som pojkar i allmänhet vid den åldern. Men om mödrarna visste vilka ledsamma upplevelser som deras dottrar möta på danslokalerna, skulle de vara mera på sin vakt.

Avsikten med fröken Lundgrens förslag om ett ungdomens hus är att den ungdom, som eftersträvar dansen som det största nöjet, skulle få tillfälle att dansa i god omgivning.

Fröken Anna Lindhagen instämmer varmt i fröken Lundgrens förslag. Även om det, som från några håll framhålls, kan stöta på svårigheter för staden att själv starta en danslokal, kunde staden lämna ansvar till kombinerade studie- och nöjeslokaler, där också dans skulle få förekomma. Fröken Lindhagen föreslår, att man skulle anordna familjeaftnar, där syssan, vänner och föräldrar, som själva äro roade av dans eller av att se på ungdomens nöje, kunde deltaga. Sedan blev det

naturligt att familjemedlemmarna följdes åt hem. Fröken Lindhagen har själv startat ett studierum till vilket staden ställt plats till förfogande, men där är inte rum för dans.

Fru Eva Hedén, lärarinna vid en av Stockholms största folkskolor, har länge längtat efter att kunna göra något för sina skolor, när de lämna skolan, så att de skulle kunna få litet roligt. Det är svårt att åstadkomma på ett enkelt och trevligt sätt. På landet kan man dansa på logen. Men var finns någon motsvarande plats för stadens ungdom?

Om dansen får en stor plats i en sådan ungdoms heror det väl på, på dansen är kanske det mest oönskta men också på många sätt det farligaste nöjet. Att det är mycket anlitat kan man förvisso sig om genom att ta del av siffrorna för förra året. Man beräknar, att det i Stockholm sålts för omkring en miljon kr. dansbiljetter. Men dansen leder lätt till missbruk, som kan ha sorgliga följder. Den stora stegring i de venediska sjukdomarnas utbredning, som statistiken för fjolåret visar, kan till stor del skyllas på dansbarnornas dåliga inflytande på ungdomen. Det är allvarigare saker än man vid första ögonkastet kan tycka.

Bland dem som yttrat sig i diskussionen om dessa problem är borgarrådet Oscar Larsson, som anser att de ungdomsorganisationer som redan finnas, böra understöddas i sitt arbete för ett sunt och mera kulturellt betonat nöjesliv. Instruktör Rudolf Holme i A. B. F. påpekar bildningsarbetets betydelse för denna strävan. De flesta äro ense om att frångåddheten har en stor skuld i att nöjeslivet tagit sådana betänkliga former.

Vid Kulturella ungdomsörelsens samkväm på söndagen diskuterades frågan om ungdomens hus. Intresset för saken var mycket stort och alla tycktes eniga om att en sådan institution väl skulle fylla sin plats. I Bromma har redan planerats en ungdomens gård, som skulle komma till stånd genom de förenade ungdomsorganisationernas arbete. Om ungdomen själv är med om att skapa sådana tillflyktsorter för trevliga nöjen, kan man nog ha gott hopp.

Det nya hemmel.

I Norrköping har i dagarna hållits en invidingshögtidighet, som betecknar realiseringen av många industriarbeterskors varma önskan. Efter flera års ihärdigt arbete står nu deras eget hem fullt färdigt och invides högtidligen den 15 januari i närvaro av särskild invidna. Flera tal höllos av bl. a. textilarbetarförbundets förtröddeman Janzén, fröken Kerstin Hesselgren samt kyrkoherden Thysel, och en synvakenhet av vacker sång förestod vid den trevliga och stämmingsfulla högtidligheten.

Till hösten 1926 förhyrades en lägenhet på tre rum och kök, för att i sig inhyta det nya hemmet, vilket fick namnet "Hemgården". I mitten av oktober kunde man tack vare alla gemensamma ansträngningar — de snickarkunniga snickare och de i övrigt handkunniga syldte, broderare och vävare — flytta in i eget hem och därtill i ett synnerligen hemtrevligt och förtjusande bo.

En skolkökskurs för ett 20-tal unga industriarbeterskor började i Hemgården redan den 1 november och pågick under en månad. Denna Hemgårdens första kurs omfattades med stort intresse av eleverna och sedan hemmets töreständarna, fröken S. de Vylder nu tilliätt sitt krävande befattnings har man börjat med planerandet och ordnandet av vårens kurs, klubbar och cirklar.

Det bästa uttrycket för vad som vackrast tänks och drömts om Hemgården och vad den skall bli, ha en av de unga industriarbeterskorna, fröken Anna Rosen, givit i följande vackra verser, som läses upp vid invigningen av det nya hemmet:

Ungdom, träd ut i din pärd
att känna den hemmets värme,
somänder till helig värd
för oss vorande närme.
Må vi med evande tankors glöd
i förenad glädje och gamman
bliva det bindande ljus och stöd,
som för det brustna och skingrade
— samman.

Hitt skola vi samlas till arbetets id.
Hitt skola vi leka och gamman
att förnimma vår vardagens strid
den enhet, som förer oss samman.
Eget värmade bo
skola vi ut varandra,
att i frihet och samlad ro
mot gemensamma vägar vandra.

Så må vår hemgård för framtiden
bliva
till samling från skilda och olika led
och enande tankor oss leva
till kamp för sanning och fred.
Må stödande händer oss räckas
nå seger för kommande år,
att allt som är dött kan väckas
till levande nyfödd vär.

När allt vad ongen drömde
får Niva till levande ljus,
skoll dop, som framtidens gömda,
befrias i eget hus.
När värmande väljer sig givit
i offrande helig hög,
då har vår hemgård blivit,
vad loftenas framtid säg.

Det bästa smärtdet och kaffe
brevet Högst 1 man!

Majas Hembageri
Bergsgatan 36, Stockholm
Tel. N. 24 50.
Gröngårdsö 4, Västerås
10 proc. påbörd lämnas.

Vi ändra
sorgklänningar
på dagen!

Alltid det senaste
Sorghattar och sorgslöjor

Leja-Magasinet
Stockholm

"Hustrun följe mannens villkor och stånd".

De konsekvenser som Dr. Lührer kommer fram till i sin artikel, Tidevarvet 1-4, synes mig bero på fullständigt felaktiga utgångspunkter. Så i ex. utgår Dr. L. ifrån, att alla kvinnor skulle handla nerligt och därmed befria oss ur varandra missförhållanden, men förutsätter samtidigt människans kvälevadnad i en citerbarligen social miljö. Resultatet blir då, mannen som ett högt, kvinnan underbeläddt hemarbetskrä, vilket aldrig kan gottas av kvinnorna som rättvis. Hur kan dessutom Dr. L. gilla arvsträtt och ogilla familjätten då båda uppvisa samma resultat? Att leva på föräldrarlek, barnarbete och släkterlek är väl inte rättvisare och förenat med större självaktning än att leva på kärleken mellan man och kvinna? Hustrun skulle gottas för barnaföda, men till skillnad från nu, endast då kärleken kommit synbart bevisas. Skulle tillståndet därigenom bli bättre? Troligen är tyvärr. De faktiska förhållandena har tillföre ej heller räknats med i de frågor som återfinns i slutet på artikeln. De lyder: "Utgör ej kvinnans mål en på eget arbete helt grundad och trygg ekonomi till kvinnorna?" Sär är detta mål i diametral motsats till principen; hustrun följe mannens villkor och stånd! Bär ej därför denna principens beaktande vara en av kvinnörelsens förnämsta grundsatser? Nej, det vore en omöjlighet. En på eget arbete helt grundad god och trygg ekonomi är kanske möjlig i i fantasien. Ett konkurrensområde blir nödvändigt spekulering enda medlet till god ekonomi. Även om vi slopar "ett arbete" så är god och trygg ekonomi i sig ett målsätt. Vad som är tryggt i dag, är i morgon bortkastat, god ekonomi i dag kan betyda — alltså ösa ruin i morgon. God och trygg ekonomi tillhör det patriarkaliska samhället, vilket må kvinnan då uppjagade just genom att följa mannens villkor och stånd. Detta visar frågornas sammanhang, icke deras mots. Frågorna sammanfaller sålunda på alla sätt, främst där att i dag är utan praktisk betydelse. Kvinnans mål som en kvinnors av chimäriska föreställningar. Enligt min mening är kvinnans mål, ett system som medger samma rätt och samma plikt för varje individ. Förutsättningen för detta mål är ett konkurrensfritt samhälle, där möjlighet att anderytka i individer som kön och som ekonomisk faktor är utesluten. I kampen för detta mål synes mig kvinnörelsens förnämsta grundsatser vara i första hand, bekämpandet av könsfordomarna och de företädesrättigheter som männen innehar, samt arbetet på juridisk och moralisk likställighet med männen.

Holmfrid Ekenas-Eriksson

Vita bandet firar 25-årsjubileum.

På Musikaliska Akademien äger Vita Bandets jubileumfest rum torsdagen den 3 febr. kl. 7.30 e. m. Representanter för Norge, Danmark, Finland, Estland och Lettland komma att bevisa dessamma.

Efter hälsningsrial av fröken Maria Sandström och e. prolog på vers, framsgod av Inez Lundmark-Hermelin, blir musik av Kjellströmska kvartetten.

En svensk kvinnöfärdning är utida på ett föredrag till brukare av fröken Emilie Rothén om Vita bandets verksamhet under de 25 åren.

Till sikt en tabell av Vita Bandets ungdomar.

Biljetter till i kr. o. 1:50 i samtliga ådningars apschbylar.

Mötesplatsen

Frinnade Kvinnors Diskussionsklubb i Kristianstad

hade torsdagen den 22 januari ordinarie klubbfört i fru Elin Mechelsens hem, under ordförandeskap av fru Elsa Nordlund. Det beslöt att vid klubbens årsmöte amodal advokat Elisabeth Nilsson att tala om "Gift kvinnans anställning i samhällstjänst". Under mars månad planerades ett föredrag om "Frihandel" och uppdrogs åt ordf. att sätta sig i förbindelse med Red. H. Hjörne, Göteborg, för att underhandla med honom om ett föredrag om ovannämnda ämne. Den 25 januari skulle klubben tillsammans med övriga kvinnöförelser stå som inbjudare till ett föredrag av fru Ester Lutteman.

Efter klubbansammanträdet hölls överläggning med ombud från socialdemokratiska kvinnoklubben i Kristianstad om åtgärder för insamlandet av stipendium till Medborgarskolan vid Fogelström. Intresset för frågan var synnerligen livligt bland deltagarna och man beslöt att söka utverka rättigheter att utloffa tvänne draperier, en teduk, en kudde m. m. för att insamla medel, eventuellt skulle även insamling i listor bedrivas. För att sprida kännedom om Medborgarskolans arbete och må beslöt att amoda fröken Ebba Holgersson att i februari hålla föredrag å Folkets Hus härstädes.

En gedigen boksamling

— utan kännbar kostnad —
kan envar förskåpa sig. Verk av de främsta in- och utländska författare. Synnerligen lämpligt för studiecirklar.

Tillskriv
Red. Gösta Lindberg,
Centralpalat III — Gäble.

Salong
för Klänningar, Dräkter o. Kappor
JEANNA HELLMER
Biblioteksgatan 11, 3 tr.
Sturepalatset.
Norr 2863

**Svenska
Pianofabriken**
Pianon

Eleganta. Fyllig ton. Behaglig spelart.
Ombud antoges.
Utfälling: Drottningstans 57, 1
Stockholm. Tel. Söd. 28 25

Ida Anderssons Damfrisering

34 Vallingatan 34

REKOMMENDERAS

Tel. Norr 10395

15 års praktik.

**Skandinavisk
Konstlörd-Försäljning**
Tel. N. 743. 3 ENGELBREKTSGATAN 3. Tel. N. 743.

Investerings-Realisation
är ritade, påbörjade och färdiga handarbeten, stovar i lärtor o. hemslöjdytyger, reser i silke och garnar m. m.

Rylander & Olsson
Bok-, Tidnings- & Accidensstryckeri

Leasrar
föreläsnings arbeten såsom
BÖCKER, TIDNINGAR
och AFFÄRSTRUCK
till billiga priser och på
kortaste tid.

STOCKHOLM
Lilla Västgatan 25 - Norr 7806

CARL HEDMAN
SNICKARE
Linnegatan 50
Tel. O. 24 42. Bostadst. O. 66 17.
Alla slag av så. 21 enklare som finare
Snickerarbeten, R-noveringar, Reparationer
med uti. 3 till moderata priser.

Olga Elm Dahl
Modemagasin
Kungsgatan 53, Tel. 208 52
STOCKHOLM

Sol, luft, vatten och idrott.

Stockholm vanlottat. Brist på enskilt initiativ och allmänanda.

Atminstone två eller tre kym. pr innevärdare bör anslås till lek- och idrottsplatser var kontentan av 'det anförande, med vilket stadsrådsgästarna, direktör Hammarberg, inleddes söndagens diskussionsmöte på Wittlockskolan i Stockholm. Ämnet för diskussionen var Lek- och idrottsplatser och anordnare voro Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk Kultur (S. K. C. F. K.), som höll riksmöte.

Talaren gav till den början en allmän orientering av idrotten, dess utveckling och betydelse. Vår stads ungdom behövs mera fysisk träning än förra tiderna, mera sol, ljus och luft för att kunna stärka sig till kampen, ty trångbodheten är större, jakten efter brödet är svårare och skolan kräver mer än förr. Lek och idrott äro också betydelsefulla faktorer, när det gäller ungdomens moraliska fostran. Den befördar välbefinnighet och hänsynstagande för andra, undertrycker öfvermod och egoism, stärker viljan och utvecklar den lekande till en stark, trofast och nyttig samhällsmedlem.

I snare del av sitt anförande lämnade direktör Hammarberg en re-

degörelse för vad som gjorts i främmande länder för fysisk fostran. Gör man en jämförelse mellan vad som hitintills gjorts här hemma, utfaller denna förvisso icke till vår fördel.

För att börja med Amerika, som i detta liksom i så många andra avseenden är föregångsländan, har man där ifråga om stora parker med lekplatser, duscher, sol- och luftbadsanordningar m. m. kommit mycket långt äro i Sverige. Även i England har man gjort mycket för ungdomens fysiska träning. I de flesta landsortständer därstädes finnes liksom i själva London stora områden uttagna till lek- och idrottsfält för småbarn och vuxen ungdom. I många av Englands väldiga parker ha anordnats småbarnslekplatser med alla möjliga roande lekedsaker, slänggungor, bollar och "plaskdammar". Särskild vakt är anställd för att vaka över de små och för att till yttermera visso tryggas denna säkerhet släpas inga äldre människor inom de inlagda områdena. De engelska mödrarna behöva därför inte hysa skymten av braktan för att någon fara skall hota barnen från närgångna och ofta rent av skurkaktiga människors sida, en fara som ständigt lurar över våra svenska småtingar, då dessa släpas ut ensamma, åtminstone i Stockholms parker.

I Tyskland är däremot idrottsrörelsen och vad därmed sammanhänger icke så utbredt som i England och Amerika. Men, som ett önskemål har nu i Tyskland uppställts att varje innevärdare skall hava minst 3 kym. sig anslagen till lek- och idrottsplats. För jämförelses skull kunna vi i detta sammanhang inskjuta, att Köpenhamn har 1.8 kym. pr huvud, Göteborgs stad över 3 kym. medan Stockholm endast har 0.28 kym.!

Stadsplanernas tyran.

Den diskussion, som följde på direktör Hammarbergs inledningsanförande, underströk särdeles kraftigt, att lek- och idrottsfrågan först och främst är en stadsplanfråga. Vid uppgörandet av nya stadsplaner duger det icke att som hitintills sett bygga ut det ena kvarteret efter det andra med stenhus och åter stenhus. Staden måste ha lungor, människor måste ha stora områden, där sol, ljus och luft få fritt spelrum, och stora områden måste i folkhållsans nann avsett för barnens och ungdomens lekar och idrott. Det är felkylning och brist på försettende

att betrakta tomterna såsom för dyra för dylika ändamål.

I detta avseende har Göteborg utan jämförelse visat sig äga den största framsyntheten. En utförlig redogörelse för de kommunala anordningar, som i denna väg vidtagits i Göteborg, lämnades av gymnastikdirektör Elin Johansson. I främsta rummet är det tack vare det enskilda initiativet, som kravet på lek- och idrottsplatser så väl tillvaratagits i Göteborg. Stadsfullmäktige ha uppdragit åt en enskild förening, Sällskapet för friluftsekar, att utöva överinsesendet över Göteborgs samtliga lek- och idrottsplatser. Dessa uppgå till närmare 30, därav ungefär hälften för småbarn och hälften för vuxen ungdom. Tyvärr är ingen av dessa speciellt avsedd för kvinnlig ungdom och därför ännar man inom den närmaste tiden försöka att få hyra en av idrottsplatserna vissa timmar på dagen och under denna tid anställa särskilda ledare och instruktörer.

Ett annat mycket beaktansvärt uppslag, som man borde tillvarata och praktisera på de orter, där så ske kan, äro de s. k. Askimresorna. Alla Göteborgsbarn, som vilja, få under de vackra somrardagarna gåstresa ut till Askim, belägit vid västkusten med härlig, sandstränder och stora, gröna ångar. Där får barnen vistas mellan kl. 10 till 5, naturligtvis under ledning och uppsikt, få leka, bada och låta sig simma jämte mycket annat nyttigt och roligt.

Vad göra stadsfullmäktige?

Vad kan det då bero på, att dessa krav, som äro nästan förstärkt tillgodosedda i rikets andra stad, blivit så fullständigt förbisända i dess huvudstad? — En talare, kandidat Lindhagen, ansåg det bero på bristen på kommunala ändamål i Stockholm och råddan för att lägga ner pengar på saker, som icke bära sig och förrätta sig i Göteborg, där använder man sig av ett intensivt brukningsätt, rör skåte på framtiden, här i Stockholm arbeta man däremot extensivt.

Flera talare framhöll med skärpa, att största skulden måste anses ligga hos de kommunala myndigheterna, främst stadsfullmäktige, som visat en sådant ansvarlöshet på intresse för frågan. Bristen på intresse hos stadsfullmäktige för lek- och idrottsfrågan behövs man för övrigt allte betviva. Den illustrerades alldeles utmärkt därav, att samtliga ledamöter inbjudits till denna diskussion, men ingen enda hade infunnit

även om det kallas att försvara sitt fosterland.

Men att undandraga sina barn vaccinationen är enligt myndigheternas uppfattning icke blott att vägra sin medverkan i den strid samhället måste föra mot sin gemensamma fiende — k o p p s j u k d o m e n, utan även att utsätta barnen för större risk och fara än vaccinationen någon sin kan medföra. På grund av en "vanföreställning", sägs det, får landet ej bringas i fara. Myndigheternas skyldighet är att tillse det ej okunniga och vilseleda föräldrar undanhålla sina barn det samhällsgoda, som vaccinationen utgör.

Även i denna fråga är det oöverljetligt upprepadet att åter och åter prova den värld vi leva i från anarkismens synpunkt. I en sådan här fråga, där åsikterna synas stå oförmedelade mot varandra är det nödvändigt att först närmare begrunda, hur långt statens eller samhällets rätt över inbunden sträcker sig vid bekämpande av de smittosamma sjukdomarna.

Samhället torde inläppast kunna använda sig all rätt till tvång. En med epidemisk sjukdom behäftad samhällsmedlem vare sig det är kruga om difteri, pest eller koppjuka kunna vi ej medge rätten till att gå omkring och sprida sjukdomen ifråga. Efter

Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad,

börjar sin 3 månaders långa

Vårkurs den 30 mars.

Ansökningsur torde insändas snarast.

Begär prospekt hos Rektor Honorine Hermelin, adr. Trievaldsgränd 1-3, Stockholm.

sig. Ett radikalt medel är då stadsfullmäktige på andra tankar ansåg man vara att vid det stundande stadsfullmäktigevalen underlätta att rösta på andra kandidater än de, som utövade sitt biträde till ett snabbt avgörande av denna fråga.

Härvidlag får man dock icke helt bortse ifrån det värdefulla i det enskilda initiativet. Rikligaste och bästa vägen är nog i alla fall densamma som i Göteborg; först det enskilda initiativet, sedan de kommunala myndigheternas ingripande och kraftiga stöd.

Förverka icke allmänhetens förtroende.

Åtskilliga andra beaktansvärda synpunkter på problemet framkommo under diskussionen, bl. a. av arkitekt Torben Grut, som visade ett av honom uppgett förslag till kombinerat sol-, luft- och vattenbad. Allmänhetens och myndigheternas bristande intresse för många av idrottens krav kunde kanske till en del bero på, sade talaren, att idrotten har förverkat allmänhetens förtroende genom att mera ägna sig åt tävlingar och tävlingsspel än att försöka få lek- och idrottsplatser för den stora allmänheten. Endast ställvidha ha tävlingarnas existensberättigande som de bidraga till att sprida intresset för idrott bland den stora allmänheten och göra idrotten till en verklig folkörelse, en synpunkt, som även Tidevarvet vill på det kraftigaste understryka.

Fröken Anna Åbergsson betonade alldeles särskilt denna frågas karaktär av stadsplanfråga. I all synnerhet här i Stockholm, där kommunen lyckligtvis äger en stor del av jorden, bör kommunen kunna bestämma, att på lämpliga avstånd från varandra

skall finnas områden, som på inga villkor få bebyggas utan som skola användas till idrottsplatser, kolonitradgrävar, lekplatser för småbarn m. m. En mycket viktig sak är också, framhöll talaren, att frivilliga krafter ställde sig till förfogande som instruktörer och ledare i all synnerhet på koloniområdena. Barnen där äro nämligen mycket intresserade för lek och idrott, men hava hitintills åtminstone i Stockholm saknat ledare.

Vi behöva en folkörelse. Ej H. P. och andra stjärnor.

Sedan diskussionen om lek- och idrottsfrågan avslutats, öfvergick mötet till att i andra diskussioner över ämnet Pressen och idrotten. Inledningsanförandet och ett mycket spirituellt och klokt sådant, hölls av gymnastikdirektör Karin Karling. Vi plocka några synpunkter därur.

Skulle man döma människornas intressen efter det uttrycket livets olika företeelser ha i pressen, skulle idrotten och vad därtill hörer komma som god eat. Så stora utrymmen som en boxningsmatch eller ett större fotbollsspellemang får till sitt förfogande kan endast jämföras med en sensationell modaffär eller ett furstebrolopp. Och det är naturligtvis ingen slump. Sådant bestämes av upplagornas storlek och kan registreras fullt affärsmässigt efter antalet sålda lössummer. Det finns enkligheten en mycket stor publik, särskilt bland den studerande ungdomen och bland det yngre manliga släktet, som inte läser annat i tidningen än idrottspalterna, och det sker med ett uppsjukande intresse. För den i idrottsfrågorna obehövande läsaren är des-

hand med den sjukas botande. I n d i v i d e n s o c h s a m h ä l l e t s i n t e r e s s e n l ö p a s å l u n d a h ä r f u l l s t ä n d i g t i h o p.

»Här har tydligen den allmänna opinionen och lagstiftarna varit eniga om en ganska väsentlig inskränkning i den personliga friheten. Hur kan det då komma sig att den tvångsfullgård vi nämna vaccinationen och om vars nytta läkarkåren praktiskt sett ställt enig, kunnat uppväcka ett så frenetiskt motstånd å ena sidan och envist fästhållande å den andra?»

En blick på koppernas och vaccinationens historia ger oss kanske en vägledning att förstå detta.

Kopperna, kända i Indien och Kina långt före Kristi födsel, tycks först i 6:te århundradet e. K. uppträtt i Europa, men först längre fram genom korstågen fått större spridning. Under 1300-talet rades oupphörigt svåra epidemier, fördes över till nya världen och hela landsändan lades platt öde. Kopperna voro då en typisk barnsjukdom. Förväxlades ofta med mässlingen, som den av smittosambet beträffar liknade, men överträffade betydligt i dödlighet.

Dödlighetsifromna anslagos till minst 25 %, ibland mer, ibland mindre, alltefter epidemiernas elakhet. Epidemierna voro även under 16-

Ada Nilsson:

Vaccination — tvång eller icke.

För ovanlighetens skull tyckas icke de s. k. vaccinationsvägrarna lätt höra av sig vid detta års riksdag. Det föreligger inga motiver om lättind vaccinationsvänget.

Det finns nämligen icke endast samvetsömma värnpliktsvägrare, det finns även samvetsömma vaccinationsvägrare.

De förra vägra att i någon form bidraga till att bringa död och fördärv över dem, som uppfattas som landets fiender. De senare vilja icke bringa död och fördärv över det käreaste de äga, sina egna barn.

Ty deras tro är, att vaccination kan åstadkomma något sådant. För denna sin tro dömes de till böter, för denna sin tro gå de i fängelse. Detta händer öftare här i landet än man tror.

Enligt 1916 års vaccinationslag måste varje friskt barn vara vaccinerat före 7 års ålder. Men befrielse däfriån kan ges av Medicinalstyrelsen enligt den s. k. samvetsklassulen som det lyckades Årda kammarer att efter häftiga strider få in i lagen. Vederbörande målsman måste då

först inför Kungl. Medicinalstyrelsen kunna styrka, att grundade skäl finnes till hans tro för vaccinationens skadlighet. Men något sådant kan Medicinalstyrelsen aldrig gå med på och har under dessa år aldrig heller gjort, ty Medicinalstyrelsen är principielt övertygad om att denna tro om vaccinationens farlighet saknar faktiskt och vetenskapligt underlag.

Även om K. Maj:t undantagsvis går emot sin högsta medicinska auktoritet och medger undantag, måste man medge att trots den lilla uppmjukning i samvetsklassulen, som skedd vid förra årets riksdag, möjligheten att på laglig väg vinna vaccinationsbefrielse för friskt barn är ytterst ringa. Denna s. k. samvetsklassula är och förblir vad här Rydén kallade den för vid 1916 års riksdagsdebatt i frågan: E n g y c k e l p a r a g r a f.

Å andra sidan måste det medges att värnpliktsvägrarne ha en fastare grund att stå på. Det de vägra att göra, nämligen lära sig döda andra människor, äro alla eniga om att det är värnpliktsens uppgift att lära dem,

TVÅ LIV.

(Skrivet av en kvinnlig Förtidningsredaktör till *Wennerlingska Nya Frijs Presse* med anledning av två nygenkända domar.)

Alphons Francis Smith, 37 år gammal, i. & officer i britiska armén, har fruktat föra anklagelsen att vara uppställt dödan sin vän och officerskamrat, kapten John Adam Derham, som han överträdde i sin laststrax arm. Han förmådde till ett års tvångsarbete för försäring av förbjudna vapen, men straffet ansågs snart dels genom rannsakingstiden och dels genom beaktning. En övervakad kvinnlig sjuksköterska möttog Smith med hurrarop och vittningar. Polisen måste inleda och skingra mängden.

Bondbränder André Bénard, 37 år gammal, som i juni förra året föregrep sig på och mördade en lyraisk flicka, Yolande Féval, dömdes i går av domstolen i Rouen till döden. Han begärde skick såd.

Alphons Francis Smith, som till en stor inkomst och dollarmillioner, föddes i Kanada, bröjns i några år privatundervisning och kom sedan till Cambridge. Vid 20 år gick han in vid dragornas. När han var 21 år utgick han skulder till 50,000-pund. Hans fiktiga behövs sig

tionernas Förbund, Mussolini, bolajevikerna, Nobelpristagarna eller kyrkornas. Men varför skulle just droppen vara så fruktansvärt illa behandlad i detta avseende? Hur skulle det vara att släppa lite humor till i drotsapparaterna och lite mera sinne för proportioner?

Tidevarvet anser gymnastikledaren för Kastings dot, v. s. allmän idrott. En och annan har visserligen utmärkt sig i simning, tennis och skidspjälling och därför blivit utnämnda, fotografierad och avritad.

Hos kvinnorna i allmänhet är nog inte kampinstinkten på långt när så framträdande och dominerande som hos mannen. Och tänk om jenna underlägsenhet rent av skulle kunna odlas i det allmänna medvetandet som en egenkap både sund och värd förståelse! Tänk om svenska idrottsflickor skulle få hoppa höjdhopp och löpa 100-meterslopp till sitt hjärtas glädje och förmåelse utan att ständigt bli påmind om att i England eller Tjeckoslovakien finns en flicka som hoppar 5 cm. högre eller löper på 2 sek. kortare tid! Lämnad i fred tror jag uppriktigt sagt att det skulle vara henne tillgånligt likgiltigt.

Den svenska pressen är ju allt annat så spirituell, den behandlar de mest uphöjda personer och ämnen med en understundom välgörande respektfullhet och med en humoristiskt glimt i ögat, vare sig det gäller Na-

ll till ungefär 2,000 pund årligen. Med det arv han fick efter faderns döds stogade han till mumen på sina fordringsägare, lämnade regementet och begav sig ut på resor.

André Bénard, som till ledargårdsigens Anne Bénard, faderen okänd, överlämnades vid 10 års ålder till fattigvården. Först kom han in i skolekare i Rouen, men rynde därifrån och kom senare till en bondgård i närheten av Merval. André gick blott då och då i skolan. Litet lärde han sig men styrk fick han och kom dock aldrig längre in till att med nöd kunna skriva sitt namn.

Under sina resor — det var i New York — lärde Alphons Francis Smith kapten Ruth Wymen, dotter till generaldirektören i postverket i Förenta Staterna. Faderns motstånd bekymrade man sig inte om; man ställde till med en löstänkt levering.

Äfver, som han före och under sina resor hade invecklat i — skidspjälling och kastspjälling — minskades. Redan under det att han befann sig på resor till han genom sin advokat inställa betalningarna och när han om några månader återvände, var han för andra gången konkursmässig.

År 1915 anställdes han för tjänst till ena hjälndarna. Tre års militärtjänst. Två av dessa år tillsammans med John Adam Derham.

André Bénard, i freds tid förklarad oduglig till militärtjänst — han var plattfotad, hade en underlig, rullig och oerhört tröttig gång — mobiliserades 1914 och stackes in i ett infanteriregement. Först tjänstgjorde han som kökspojke, sedan som passager, ingestans passade han, fick rykte om sig att vara "imbecille", utfylades upp 20 dagar om dagen och skickades slutligen med en trupp till fronten i Flandern. Där såg han när man kommanderade "Hut" och bejogade som jagad av onda andar upp på bröstvä-

A. CARLSON, Tapisseriaffär

DROTTNINGGATAN 77, STOCKHOLM

Kontor: Telefon 74275

Lager av alla slag tapisseriartiklar.
D. M. C. — C. B. — O. O. E.
Broderi, Linser, Mouline, Perle- o. Viskarpner, Clarks Sv. o. Färdstid (Ankartråd) Rof, Filt, Kläder och Yllevarer.
Congress, Fälls, Handpapper och Välfärd av m.
LINNÉ-APPARATER, alla slag in till 2 mtrs bredd) blanda, omlästa och taletior.
Prima Lakonlinnens 120 cm., Kr. 4.50 pr mt.
Förh. o. Junger-Silkes (näst alla färgar) chatteringar.
Stort lager av alla slags ritade, påbörjade o. färdiga

Handarbeten

Beställningar å Broderier, Monteringar m. m. samt ritningar utifrån till billiga priser (Elev- o. inl. tyger). Färdigvar.

net och ut i kulregnet, när signal gavs till New York.
Efter två år fick han tapperhotomotali. Kamraterna skrävlade, själv ständade han bipet på det gröna och röda landet och den matglänsande medaljen som om den varit julgransgranillit.

Henkomst, arustning — och dansen med fördringsägarna började äro A. F. Smith skyddade sig i väg till Kanada. Där lärde han känna Betty, skick skänkslämna från sin färens gemil och gifte sig för andra gången. Frum kommit äldste dottern försvärlade ekonomiska ställningen för en kort tid. Men sedan lara att på vidare — samma lit — middag, hästar, spel — mål — regera världen! Betty är oftast ensam hemma och Derham kommer till middagarna.

André hade turas att flera gånger löva litt skrad och försatt ar striden. En gång hade regementalskåren: "Kanke han blir löskare händerne". Han återvände som ett djur till stallet vid Merval men fick verkligen plats som dring hos Benotts. Han arbetade lika bra som han sköt och skogs! Sin krauter, som lyder tygar och signaler. Sin rulliga gång hade han fortfarande. "Huvud" hängde långt ner på bröstet. När han ritade på de stora flickorna, intrafade de. Och de små började att gråta.

André hade turas att flera gånger löva litt skrad och försatt ar striden. En gång hade regementalskåren: "Kanke han blir löskare händerne". Han återvände som ett djur till stallet vid Merval men fick verkligen plats som dring hos Benotts. Han arbetade lika bra som han sköt och skogs! Sin krauter, som lyder tygar och signaler. Sin rulliga gång hade han fortfarande. "Huvud" hängde långt ner på bröstet. När han ritade på de stora flickorna, intrafade de. Och de små började att gråta.

A. F. Smith hade länge uppmärksammat Derhams täta besök. Men fö 1-10 — han hade andra bekymmer! Två av de bästa hästarna haldade och polerfästes hos Galbriets konstade lacom mot 10,000. Men vinnerna. De saste åt honom.
"För katten, men är väl inges gammal kätting helvt — men Derham, det satsen!
På föredagsaftnen stoppade A. F. Smith pistolen på sig, han hade ordbruttet rethigt och laddat den. På onsdagen klockan elva på kvällen efter fem dagars sjukande och telefonanst, efter i en dag, då som först föllt skotten som kostade kapten Derham livet.

Efter månadslånga marter och ett hel-

nete och ut i kulregnet, när signal gavs till New York.
Efter två år fick han tapperhotomotali. Kamraterna skrävlade, själv ständade han bipet på det gröna och röda landet och den matglänsande medaljen som om den varit julgransgranillit.

Henkomst, arustning — och dansen med fördringsägarna började äro A. F. Smith skyddade sig i väg till Kanada. Där lärde han känna Betty, skick skänkslämna från sin färens gemil och gifte sig för andra gången. Frum kommit äldste dottern försvärlade ekonomiska ställningen för en kort tid. Men sedan lara att på vidare — samma lit — middag, hästar, spel — mål — regera världen! Betty är oftast ensam hemma och Derham kommer till middagarna.

André hade turas att flera gånger löva litt skrad och försatt ar striden. En gång hade regementalskåren: "Kanke han blir löskare händerne". Han återvände som ett djur till stallet vid Merval men fick verkligen plats som dring hos Benotts. Han arbetade lika bra som han sköt och skogs! Sin krauter, som lyder tygar och signaler. Sin rulliga gång hade han fortfarande. "Huvud" hängde långt ner på bröstet. När han ritade på de stora flickorna, intrafade de. Och de små började att gråta.

André hade turas att flera gånger löva litt skrad och försatt ar striden. En gång hade regementalskåren: "Kanke han blir löskare händerne". Han återvände som ett djur till stallet vid Merval men fick verkligen plats som dring hos Benotts. Han arbetade lika bra som han sköt och skogs! Sin krauter, som lyder tygar och signaler. Sin rulliga gång hade han fortfarande. "Huvud" hängde långt ner på bröstet. När han ritade på de stora flickorna, intrafade de. Och de små började att gråta.

Sjukvårds- och Förbandsaktier

Kirurgiska Gummiivar, Bandager alla slag, Elektriska Högapparater, Induktionsapparater, Aledotekstrumpon, Bröstband, Ryggbälten, Grusseskor och Gördlar, Brösthållare, Lungskyddare, Skötkamrar, Liggyrdor, Dambudor, Buvareströmmar alla slag m. m. Bestik eller tillbehör osv. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special

Vesterlångsgatan 66
Första i Passage
Birger Jarlsgatan 9
STOCKHOLM

Kifas sjukstolar

I alla storlekar och alla utföranden är väl bekanta för allt Redaktörsliga och allmänna utföranden. Begär Kifas specialkatalog över sjuk- och rullstolar.

Kirurgiska Instrument
Fabrika A.-B.
KIFA
Tel. N:o 256.
Begeringstagen 21, Stockholm.

och 1700-talen et samskyldigt plågor. Något effektivt behandlingsförfärd kunde man ej. Men den erfarenheten var gammal, att en engonängens smittkoppsjukdom medförde för framtiden s. k. immunitet. D. v. s. lilla litet som man får igen måsslingen fick man igen smittkoppsorna. Det låg ju då nära till hands att om möjligt söka skaffa sig en lindrig koppsjukdom. Detta brukades även i Kina redan för 2,500 år sedan och kallades variolation. Koppsift, taget från intorkade skårkopror röktes, och sålunda försvagat inympades det i arm eller näsa. Denna metod spred sig över de kaukasiska länderna även till Turkiet, där Karl XII:s livmedicus Skragge fick höra talas om metoden och spred kunnapsen därom i Tyskland. Till England kom denna sed genom den därigenom ryktbara lady Montagu, som gjorde stort och framgångsrikt propaganda för denna behandlingsmetod. Helt rikfri var den ej, dödligheten var omkring 2 %, men det var ju i alla fall mycket mindre än de riktiga smittkoppsorna. Även i vårt land företogs sådana behandling, men torde knappast sträcka sig till folkets breda lager. Behandlingen var dyr och besvärlig och trängdes så småningom undan av den betydligt ofarligare vaccinationen,

och 1700-talen et samskyldigt plågor. Något effektivt behandlingsförfärd kunde man ej. Men den erfarenheten var gammal, att en engonängens smittkoppsjukdom medförde för framtiden s. k. immunitet. D. v. s. lilla litet som man får igen måsslingen fick man igen smittkoppsorna. Det låg ju då nära till hands att om möjligt söka skaffa sig en lindrig koppsjukdom. Detta brukades även i Kina redan för 2,500 år sedan och kallades variolation. Koppsift, taget från intorkade skårkopror röktes, och sålunda försvagat inympades det i arm eller näsa. Denna metod spred sig över de kaukasiska länderna även till Turkiet, där Karl XII:s livmedicus Skragge fick höra talas om metoden och spred kunnapsen därom i Tyskland. Till England kom denna sed genom den därigenom ryktbara lady Montagu, som gjorde stort och framgångsrikt propaganda för denna behandlingsmetod. Helt rikfri var den ej, dödligheten var omkring 2 %, men det var ju i alla fall mycket mindre än de riktiga smittkoppsorna. Även i vårt land företogs sådana behandling, men torde knappast sträcka sig till folkets breda lager. Behandlingen var dyr och besvärlig och trängdes så småningom undan av den betydligt ofarligare vaccinationen,

lunda blott en fjärdedel av förra siffran. De närmaste 5-årsperioderna visa ytterligare sänkning, dock ej under 300 dödsfall per år. Vissa är visa ökning upp till 8 och 900 dödsfall. Början av 1870-talet visar en betydande stegring. Över 1,500 dödsfall på en väsentligt ökad befolkning. Dödligheten sjunker sedan hastigt ner igen. År från början av 1900 knappast 1 per år på mer än fördubblad befolkning. Många är intet alls. Hur mycket av detta nästan absoluta försvinnande av icke blott dödsfallen utan även sjukdomen kan tillskrivas vaccination? De ivrigaste anhängarna tillskriva vaccinationen alla heder, mestofändarne i en. Det stora hoppet från 1700 per år till 486 krigit 1870-talet tillskrives i synnerhet vaccinationen. Men rättvisligen bör påpekas den starka sänkning av dödlighetsiffrorna, som redan var i gång sedan 1750-talet. Dessutom infördes tvångsvaccination först 1816, sålunda efter sedan denna sänkning ägt rum, och folket var enligt alla vittnesbörd ganska tröigt att låta vaccinera sig och sina barn. Vaccinationsprocenten varierade: man kom dock upp till 60—70—80 %.

skulle skaffa en livslång immunitet. Men den erfarenheten gjordes snart att skyddsvärd var begränsad. Denna omständighet bidrog nog att minska tilliten till vaccinationen. Likaså den hopplade erfarenheten om dess vädor. Men de koppemedicinerna som då och då, särskilt som sagt i början av 70-talet, rasade kan ej sammanställas med någon starkt sjunkande vaccinationsprocent. 70-talets epidemier stöt däremot i ett otvetydigt sammanhang med fransk-tyska kriget. Franska hären härjades svårt. Krigsfångarna förde smittan till Tyskland och smittan spreds vidare till olika länder. Sjukdomens försvinnande under de senaste decennierna går ej heller hand i hand med ökade vaccinationsprocent. Tvärtom. Den sjönk under detta sekels början ganska kraftigt. I Jämtlands län 1912 ända till 28,5 %. Men din kunde också flyta upp till 121 % i Stockholm 1913 i samband med där inträffade lilla koppedem. Det är intressant att med dessa svenska siffror sammanställa några engelska siffror. Det fört i England rådande vaccinationsvänet längades 1898 genom en s. k. samvetsklassen, som ytterligare utvidgades 1907. Följden blev en hastigt sjunkande vaccinationsprocent. Ånslat

ovaccinerade barn har på sina ställen stigit in till 72,8 %. I staden Leicester finnes endast mellan 3 och 4 % vaccinerade. Har då smittkoppsorna ökats? Nej. Den även i England 1870—71 rasade de koppemedicinerna med sina 25 tusen dödsfall första året sammanfall med en mycket hög vaccinationsprocent — ända upp till 85 %. Från 1906 och 1907 konstaterades en hastigt sjunkande siffror både för dödsfall och sjukdomsfall. Detta avtagande av smittkoppsorna ej gårt på något sätt ställas i samband med vaccinationens vare sig av- eller tilltagande. Staden Leicester med sin ytterst låga vaccinationsprocent har ej haft ett enda koppdödsfall sen 1904. Däremot synes sammanhanget med näro isoleringsinrättningar och bättre bodshygien vara tydligt. Söker man alltså begrunda dessa siffror objektivt, åter sig av dem ej med matematisk säkerhet bevisas, att vaccinationen varit den enda anledningen till att smittkoppsorna praktiskt taget försvunnit från dessa länder. Men de kunna lika litet användas som bevis mot det påstående, att vaccinationen dock väsentligt bidragit till koppornas försvinnande. Det går ej att från vaccinationens förtjänstlösa tags bort, att den

Mathieu. När han kom fram emot henne, Hagarna, gungande, med stränder ögon, började hon skratta.

Fyra timmar senare upptäckte jungfrun Yvonne lik. Samma kväll hälsades André Bénard.

Processen mot A. F. Smith varade fem dagar. Till den sjätte dagen klockan 8 på eftermiddagen hade Smith väckat till i tjugio afbyråningar till Helt Westend. Det återstod ju bara de förmått. När han trädde in i domstol — hade första gången och alla de övriga — reste sig de närvarande, viftade och applåderade. Förordningsägarna hade skrivit riktiga brev till honom. Betty fick låna pengar av medlidande och kärlekfulla hälsningar och beundran, och fira filmisällskap och ett dusin olika varietéer erbjödo henne svindlande gäster.

Söndag klockan 6. Frökänd. Och som gläster för den gamla fru Derham, som gått hopkräp på vittens blå förmått. Infor omständigheterna vid brottets begående kröp han hop som ett djur i ett hörn och förblev stum. Klockan åtta tiodjurns "skyldig". Inga förmildrande omständigheter. När domaren uttalande sitt — till livets fängelse, började Bénard på huvudet.

"Har den anklagade uppfattat domen? — Ni är dömd till döden."

Bénard ryckte sig, sig för första gången domaren in i ögonen: "Ja, jag har begri-

Per Gynt på scenen.

(Forts. fr. sid. 1.)

som i ett enda ögonkast visade allt om Solveig. Som därför kunde förlästa alla världens kvinnor stumt. Som stum utan att blinka kunde möta alla världens frestelser, allt vad han drömde om i Ingridis gestalt med de ord, som väl minst tycktes passa i hans mun: "Har du salmebog i kledet? — Gik du till presten nu ivär da? — Har du byggel över öjet? — Blir det helg, när en dig ser?"

Det är det ögonblicket, då han såg Solveig, som "binder med sköraste spindeltråd" hans mörka liv "vid en stjerna". Därför måste hela det månghövudade dramet sluta i en scen mellan Solveig och Per Gynt. Dit har han trängt sig fram med orden: "Udenom, så Böjgen! Nej; denne jag tvär igenem, var vejen aldrig så trang!"

När han så får ställa sin fråga till Solveig: "Kan du säga hvor Per Gynt har været siden sidet? — Med betæmelsen mærke på sin pande; værelset, som han sprang i Guds tanke frem!" — og Solveig svarer: "I mit tro, i mit hals og i min kærlighed, så sluts omkring dem en krets af øgenomtrængig vørkelighed, dit knapstøpsr beøvelighed inte når."

Dock är det knappstøpsrarna till skall han ana på, villet hela dramaet hänger. Det är den köpp och stav, så bräcklig och så omistlig, som man får kvar i handen, sen man skilts från Per Gynt med samhällets och sin egen förförjelighet blandad.

Honorarie Hermelin.

pitt. Jag vill inte ha nåd. Ni kan halshugga mig. Men en bön, hr domare, en enda bön i."

"Vad vill Ni? — Ja, ja, ja, ja!" "När man har halshuggit mig, så var snäll och skicka huvudet till en läkare och be honom se efter, vad som finns inuti. En djävul eller en öld — men han kan nog hitta det. Och så får jag tacka hr domaren."

Fattighjonet Anne Bénard; sjuttio år gammal, måste klara hos föreståndarna för att de andra hjonen hade skömt henne och vägrat att äta vid samma bord som hon. Och hon, hon på söndagen skulle gå till kyrkan, få en sten alldeles förfädd pannan på heme och några stämmor skrek: "Djävulsmor — mördarömor!"

serad lyfva. Föga underligt, om det blåste upp en storm mot vaccinationen, när man därrill kom underfund med skyddets tidsbegränsning. Tvångsvaccinationen räddades av frångångna kriget och de stora naturvetenskapliga upptäckterna under de sista decennierna, som gav vaccinationen det saknade vetenskapliga underlaget.

Tryskland, som vann 1870 års krig, lyckades även komma tillrädd med de franska smittkoporna, möjligen tack vare tvångsvaccinationen, som sedan stadfästes i Tryskland. De gamla utvecklingen där — med vilken betydelse för vårt land veta vi alla — gick i riktning mot det tvångsvälsäordnade samhället. Och det händer här som på många andra områden, att målet börjar skymmas av kärleken till medlet. Målet blev icke längre kopsjukdomens avskaffande det blev i stället det tvångsvaccinerade samhället!

I 1915-1916 års riksdagsdebatt i vaccinationsfrågan kommer detta tydligt fram. Den låga vaccinationsprocenten blev en skam! Sverige kom näst efter Serbien! Att vi ändå inga kopper hade, betydde ingenting. 1870 års krigspådrag. Ryska faran mälades åter och åter upp på vägen. Vad skulle icke hända efter fredslutet!

Skolornas och hemmens ansvar.

Danmarks förre undervisningsminister, Nina Bang, höll nyligen i radio ett tal, i vilket hon uppmanade kvinnorna att stå krets omkring skolan och hjälpa till att avstånga de källor, som vilja förgifta våra barns sinnet med krigsinriktning. Hon yttrade där i, bl. a.,:

Måna oynliga åhörare i Norge, Sverige och Danmark!

I den lifsfeliska kamp, som den militäriska livsupplåtningens utskämpar i de moderna samfundet och som yttar sig än i lovsjande av krigens som det enda verkliga beviset för månlighet än i frammanandet av verkliga krig, länmas det inte en gång ro för våra barn. Kriget föres in i barnens fantasi. Genom läroböckernas prosa och poesi dröper det med i barns själarna, så en naturlig sak. Vore det ändå krigens sådana de verkliga äro, men det är ett romantiserat krig, idealiserat när det gäller det egna folkets krig, neutraliserat när det gäller fiendens.

I skolorna lär sig barnen om krig och åter krig — men de lär sig aldrig något om de krig, som inte längre föres, de lär sig ingenting om de områden, där det råder fred. Det lanns en tid, då Själland kämpade med Jylland, Danmark med Sverige, en tid då Nordfrankrike låg i strid med Sydfrankrike, då engelska och skotska, nordtydska och sydtyska riksmånde. Modiga slag inbrödes. Dessa krig förde till rika sedan uphöjt och i dessa områden låga nu fred. Det finns fortfarande områden i Europa, i vilka pacifismen är rätt ro, andra där den ännu inte vunnit insteg och Europa själv står mitt inne i en process.

Men för dessa framtidsriktande rörelser öppnar skolan i allfria grader barnens ögon. Vår barn vet inte mycket om de strävande till fred, som finns, om den längtan efter fred, som går genom folket t. o. m. där Modet ännu rinner. Men barnen ha krav på att få lära känna sanningen, förfälskad historiedrömming och romantisk idyl bör från skolan.

Förkämparna för fred och framtidsriktande tycks äntligen fått upp ögonen för de giftfärliga för barnsinnat, som de skoleböcker äro, vilka giva en falsk bild av livet och historien.

Carnegiestiftelsen "internationell fred"

För ingen är fördelen av Kapitalsamlingsrättning större än för den själfvälsörande kvinnan

Begär tabell och närmare upplysningar från vilket som helst av våra bankor.

SVENSKA HANDELSBANKEN.

Samvetsklausulen i England hade givit så bedrövliga följder. Ökades kopperna? Nej, det kunde ingen säga, men de vaccinerades antal minskades. Och tänk om en koppelidare kom. Vad den då skulle härja!

Allt vad auktoriteter heter stå upp och besvirja vaccinationen motståndarna att ett störs ö i fördrivet. Parthidarna äro lösta m alla sakkunniga, alla auktoriteter, alla excellenser av vad färg de vara må, förutvarande eller blivande, finna varandra i försvar för det välvaccinerade samhället. De djupa leden revolvera mot tvånget, ofta overhörliga och fantastiska i sin motverkan, men siktande rätt.

En lika intressant företeelse är att, se hur de, som mest fanatisk vilja tvångsvakna samhället med övertygelsen brönsotta tal mot vaccinations tvånget. Där tar frihetsbegäret av sin rätt! Men auktoriteterna ha också fått god stöd i de senaste årtiondenas storartade naturvetenskapliga upptäckter. Hur har icke världen jublat över Pasteur, Koch, Behring, Roux. Hur många vapen ha ej genom dessa "Mikrobijagarna" hjälte-drap smittat sjukdom och död? Själva vaccinationen kommer i ljuset av immunitetsforskningen i en helt annan dager. Förfädd vid

har lärt företaga en undersökning om linn världslighet, dess upprinnelse, dess förlöpp och fredslut har framställts i de olika krigsförande länderna speciellt i de böcker, som användas i folkskolorna och de högre skolorna.

Undersökningen lyfter 450 sidor och avslöjar hos lögge de krigsförande huvudparterna en propagand, avsedd för barnen, av det fruktansvärda slag, utgörande i de bilder den framkallar för barnsinnat, i den ensidiga nationalkänslans den prettisk och väl ännu mera genom dess fullständiga brev på sanningens värd.

Men till all tröst apparerar också undersökningen hos lögge parter en helt annan tankegång. En fransk lärare, som länge varit tyck krigslög, skriver i ett läroärad: Jag ser en stor fara i denna undervisning, som endast talar om de fiendliga nationernas öpnings. Var gång, som det berättas om dessa barbariska handlingar, var jag, vad som förtigligt barnens själ — "De odjur, de, de börja draga" — Och under uppmärksam "glim aldrig detta" så i dessa från i barnens sinnet. Jag beklagar alla de lärare och lärarinnor, som så göra; om en gång i framtiden tusenden av lik änyo skola i östliga Europas jord, försviro ha de då ett stort ansvar.

Det är hemmens och skolornas sak att uppfostra barnen till ömsesidig hjälpsamhet och godhet, till hänsynstagande för andra, hnda människor, djur och växter. Historiedrömming bör undervisa barnen om arbetets gemenskap, om solidaritetskänsla och om det spirande fredsöppet.

Ett öns ha vi redan börjat så smått. I de danska skolorna utvaldes den dag, då de 4 legerade samlas till Folkberedningens i Genève, till de större barnen, som redoförde för de frödriftsanden, som de fört till skapandet av Nationernas Förbund, och undervisningsdepartementet har till varje skola i hela landet utskickat en historisk framställning om frödriftens och Nationernas Förbund.

Om det finnes någon gemenskap sak för vilken kvinnor av alla klasser och av alla nationer kunna och böra strida gemensamt, så är det väl denna. Sitt väkt omkring skolan och var med i arbetet för att avstånga de tillföden, som vilja förgifta våra barns sinnet med krigsinriktning. — Jag hälsar dig kretsar i Norge, Sverige och i mitt eget land, som vilja vara med i detta arbete.

Extra inkomst — hemarbete. Genom att i hemmen utföra stickarbetet för egen eller vår räknings på vår patenterade stickmaskin ARE — specialmodell. Skickas även med S. F. Kullager. Levereras till svenska sticlca institutioner.

Överförda till fisk-stickningsapparater med herta nålar då de kan tillämpas på bänder och tillägg, med Are-Standard till endast kr. 125.— vilken kost. kompl. med randapparater för snö stickning. Nyhet: Are långstickmaskin. Namnanna värförberedda rymskåp med kullager. Begär prospekt: ROBBISNA TEXTILKOMPLETT Vaxgatan 15-17, STOCKHOLM.

T o m i något så storpolitiskt som en remissdebatt kan man då och då fånga en liten glimt var livet står i bygderna och ibland en nog så sorglig liten glimt. Ur en socialdemokratisk talares anförande i årets remissdebatt ha vi nämnt nedanstående lilla skildring från en socken i Västmanland. Den visar, att det ibland gisslar beräknligt i de byråkratiska fogarerna. I en kall och dragig linn stuga bodde en lönjungs kum med hustru och flera barn. Även hustrun var utberknoljuk och de båda makarna kunde utmärkt klara familjens uppehälle. Då fick fattigstyrelsen linn träffa till och hjälpa familjen med jämt så mycket som räckte till föda och husrum. Kläder och skor fick därmed familjen klara sig utan.

Fattigstyrelsen beslutade överklagades hos länsstyrelsen, och den 24 juli 1926 beslöt länsstyrelsen att familjen även skulle erhålla om rötad till kläder. Fattigstyrelsen beslutade överklagades emellertid detta länsstyrelsen beslut hos kammarrätten, och beslut att vänta med verkställandet av detta samsta, tills kammarrättens utslag kommit.

Även så smått, och lottat utslag kom från kammarrätten. När det anlände, kom fattigstyrelsen tillstånd, kunde man skriva den 26 september 1926. Utslaget innebar ett stadfästande av länsstyrelsen beslut närmare 4 år tidigare. Nä, äntligen skulle väl familjen få pengar till skor och kläder. Ja, men inte förrän alla återstående förmållter uppfyllts. Man skulle först invänta manens begäran om den hjälp, som hade tillöfts honom, beslot fattigstyrelsen. Och då mannen i sin ömsighet gick gemast in för att få denna hjälp, dejde det till den 22 december 1926 innan familjen fick en undererrättelse om, att de skulle få sina kläder och skor. Det hade alltså gått på dagen 4 år och 5 månader, sedan den dag, då länsstyrelsen fattat beslut om att familjen skulle få hjälp.

nationens barndom. Fördelen för barnet ut vaccineras låg närmare och påtagligare till hands så länge vi hade kopperna ibland öns. Den risk och det obehag vaccinationen kan medföra ligger nu omedelbart inför fört avlädrades ögon. Kopporn är avlägnad och starka skäl tala för att isoleringsskedjan håller. Det fruktade rykteland har ej ens efter fredslutet druckit av koppern.

Tiden kan därför vara inne att taga under övervägande om icke tvånget kan lättas, naturligtvis med bilhöllande av tillgången till sk stadsför och så riskfri vaccination som möjligt även för barn.

Man har kallat de långa vaccinationstriderna i riksdagen en drag-kamp mellan 1:a och 2:a kamrarna. Man har också kallat den en strid mellan tro och vetande. Men är det icke en strid mellan tro och tro. De som på sin tid vågade utstått sig själva och sina barn för den Jenneriska ympningen vågade i sanning mycket för sin tro och skaffade därigenom bevis för vaccinationens betydelse.

De som icke vilja utsätta små barn för vaccinationens risker utan lita till isolering och hygieniska åtgärder kunna därmed komma att länna över-sägliga bevis för den väg sin framkomlighet i striden mot den fruktade sjukdomen.

Dåsigheit och Olust är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjulliga ämnen i kroppen, gifters som måste rensas bort. Fruktalt-Samarin rensar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. Fruktalt-Samarin utför en grundlig inwertes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobegränsande att dogligen dricka Fruktalt-Samarin. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes i apotek, hos Drogh- och Finghandlare m. fl. Cedervätska Tekn. Fab., Stockholm

o emotsägligt lämnar en absolut, fast till tiden begränsad immunitet. Den gamla siffran 10 är för högt tilltagen. Allt för många vaccinerade barn under 10 år ha fått smittkoppor och till och med a v l i d i t därav — trots vaccination!

Men fransétt den ytterst evfrutreda frågan om graden och varaktigheten av det skydd vaccinationen kan lämna, vad finnes då, som talar mot detta medels tvångsvärdning, framförallt mot barn? Dess farlighet. Innet mer och intet mindre. Man kan nästan förväna sig övert att ett större ölystn skott efter vaccination än vad faller är, när man betänker de hygieniska förhållandena vid 1800-tlets början. Antiseptik och aseptik ökande begrepp. Den allmänna hygieniska ytterst bristfällighet. Kopsjukdomen till sin natur och sitt väsen ännu mer okänd än nu. Kunde nätt och jämt skiljas från grässlingen och förväxlades med vissa vnerska utslag. Ingen förklaring fanns över hur vaccinationen kunde en sådan verkan åstadkomma. Och hur kunde man begära av kloakaren-ypnaren något förstånd på att bedöma vilka barn, som borde vänta med vaccination? Eller vilka barn som lämpade sig till att förmedla kopspegiffet? Vaccinationen skedde ju från arm till arm med a. k. humani-